

Fővárosi Ítéltábla

2.Kf.27.071/2005/4.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla az MTT Magyar Telefonkönyv Kiadó Kft. (Budaörs) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében - amelybe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a Totál Invest Kft. (Budapest) beavatkozott -, a Fővárosi Bíróság 2004. évi december hó 17. napján kelt 2.K.31.206/2004/6. számú ítélete ellen a felperes által 7. sorszám előterjesztett és 8. sorszám alatt indokolt fellebbezése folytán az alulírott helyen 2005. évi október hó 12. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - az indokolás módosításával - helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az illetékhivatal külön felhívására - 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Az irányadó tényállás szerint az alperesi beavatkozó jogelődje: a Kisokos Kiadói Bt. (a továbbiakban: alperesi beavatkozó) a „Kisokos” információs és reklámkiadványai egy részét 2001. év elejétől úgy hirdette, mint „Magyarország első számú információs és reklámkiadványa”-t. Az alperes bejelentés alapján versenyfelügyeleti eljárást kezdeményezett az alperesi beavatkozó ellen, mert vélelmezte, hogy ez az állítás alkalmas a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról

szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 8.§-ának /1/ bekezdésében rögzítettek megsértésére, a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására.

A vizsgálat eredményeként az alperes a 2001. szeptember hó 6. napján - kelt Vj-72/2001/25. számú határozatával az eljárást megszüntette. Indokolása szerint a „Kisokos” kiadvány egy részét helyi jelentőségű közérdekű információk. töltik ki . (például a helyi önkormányzat neve, címe, telefonszáma), míg a másik részét hirdetés, reklám, valamint a szolgáltatások fajtái szerint betűrendbe szedett vállalkozások - szakmai névsora, címe, telefonszáma alkotja. Az alperesi beavatkozó az ország területét 90 körzetre osztotta fel, és a félévente frissített, ingyenes (évi 7 millió példányszámban megjelentett) kiadványait postaládákba történő kézbesítéssel juttatta el a helyi lakosságnak. Az alperes megállapította, hogy a „Kisokos”-hoz hasonló szerkesztési elven nyugvó más helyi kiadványok is vannak a piacon (pl. Kerületi Kalauz), de egy sincs olyan, amelyik a helyi jelentőségű kiadványok sokaságával szinte lefedné az országot. A kilencven féle helyi „Kisokos" az adott esetben fogyasztónak minősülő hirdetés között széles körben ismert.

Az alperes álláspontja szerint az információs és reklámkiadvány kifejezés a szakmában szokásos értelmezés alapján a 90-es években elterjedt azon kiadványokat jelenti, amelyek a reklámok mellett olyan általános közérdekű, de nem napi információkat tartalmaznak, amelyek növelik annak esélyét, hogy a hirdetések célzottjai a kiadványt forgatják. E tartalomnak a „Kisokos" megfelel. Az „első számú" szót nem a helyi szinteket figyelembe véve értelmezte, hanem a Magyarország szóval együttesen, így az alperesi beavatkozó a „Kisokos" helyi hálózattal új minőségű, országos kiadványt hozott létre, a maga nemében egyetlenként.

A felperes keresetében a határozat megváltoztatásával a Bt. jogsértő magatartásának megállapítását és terhére bírság kiszabását, továbbá annak megállapítását is kérte, hogy a valótlan állítás megtévesztő reklámnak minősül a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Grtv.) 7.§-ába ütközően. Álláspontja szerint az alperes figyelmen kívül hagyta a vizsgálati jelentésben megállapított piaci és versenytársi viszonyokat, és nem egyértelműen határozta meg a releváns piacot. Kifejtette, hogy az alperesi beavatkozó semmiféle új minőséggel nem jelent meg az információs kiadványok piacán. Cége közel 100 városi telefonkönyvvel, az Arany Oldalak szakmai telefonkönyvvel, valamint normál telefonkönyvekkel és egyéb információs- és reklámhordozó termékekkel rendelkezik, amelyek több mint 10 éve a piacon vannak, és mindegyike tartalmaz olyan helyi

és közérdekű információt, amelyeket az alperes állítása szerint csak a „Kisokos” tartalmaz. Sem a példányszám, sem a „Kisokos” adattartalma nem indokolja az „első számú” jelző jogos használatát. Hivatkozott arra is, hogy megtévesztésre alkalmas reklámnak minősül az általa kifogásolt állítás, mivel az „első számú” jelző nem felel meg az eljárás alá volt vállalkozás tényleges piaci helyzetének az információs és reklámkiadványok piacán.

Az alperes és az alperesi beavatkozó a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság 13.K.33.195/2001/4. számú ítéletével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra kötelezte, mert azt állapította meg, hogy a hatóság nem tett eleget az Államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 26.§-ának /1/ bekezdésében, és 43.§-ának /1/ bekezdés c) pontjában foglalt tényállás tisztázási és indokolási kötelezettségének. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróság azt állapította meg a tényállás és a Tpv. 52.§-ának első fordulata, 69.§-ának /1/ bekezdése, 70.§-ának /1/ bekezdése, 77.§-ának /1/ bekezdése, 83.§-ának /1/ bekezdése, az Áe. 72.§-ának /1/ bekezdése, a Pp. 327.§-ának /1/ bekezdése, a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 32. számú állásfoglalása összevetéséből, hogy a felperes, aki a közigazgatási eljárásban nem volt ügyfél, keresetlevelében a Pp. 121.§-ának /1/ és /2/ bekezdésében és a Pp. 327.§-ának /1/ bekezdésében foglaltak ellenére perindítási jogosultsága kapcsán törvényes érdekeltiségét nem jelölte meg, az elsőfokú bíróság pedig a Pp. 124.§-ában foglaltak ellenére elmulasztotta e kérdésben a felperes hiánypótlásra való felhívását, és anélkül döntött a perben, hogy érdemben vizsgálta volna a felperes perindítási, illetve keresetösségi jogosultságát. A Fővárosi Ítéltábla iránymutatása szerint a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak hiánypótlás keretében a felperest perindítási, illetve keresetösségi joga igazolására fel kell hívnia, amelynek elmaradása esetén a jogkövetkezményeket alkalmazni kell, illetve érdemben kell vizsgálnia e kérdést.

A megismételt eljárásban a felperes fenntartva keresetét és minden nyilatkozatát elismerte, hogy a Versenytanács előtti eljárásban, mint bejelentő a Tpv. 52.§-a értelmében valóban nem minősült ügyfélnek. Kifejtette, hogy az alperesi beavatkozó versenysértő magatartása sérti a közérdeket, ezen túlmenően közvetlenül és nyilvánvalóan versenytársi érdekeit is. Bár a határozat nem tartalmaz valós definíciót a versenytársakról, cége kiadványai a piacon

mindenütt jelen vannak és információs reklámhordozók, így az alperesi beavatkozó versenytársának minősül, amely megalapozza keresetösségi jogát.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartásával változatlanul a kereset elutasítását kérte.

Az alperesi beavatkozó is a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint, mivel az alperesi beavatkozó piaci jelenléte önmagában csökkenti a felperesi kiadványok iránti hirdetői érdeklődést, a felperesnek nem vitatható érdeke fűződik ahhoz, hogy az alperesi beavatkozó a „Kisokos” című beadványát csak a Tpvt. által megengedett módon népszerűsítse, ezért a felperes perindításra jogosult volt.

Álláspontja szerint az alperes helytállóan minősítette fogyasztóknak a hirdetőket, akik körében az alperesi beavatkozó közel 10 éve piacon lévő terméke közismert, ezért a sérelmezett kifejezést a hirdetők valószínűsíthetően nem tekinthették a valóságosnál jelentősebbnek.

Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a „Kisokos” közérdekű információtartalma szélesebb körű, és karakterikusabban igazodik a helyi igényekhez, mint a felperesi telefonkönyvek. A felperes és az alperesi beavatkozó kiadványai között meglévő tartalmi különbségek, a megjelenési formák és a terjesztés módja alapján az alperesi beavatkozó valóban új minőségű országos kiadványt hozott létre, amelyet ismerő hirdetők körében a „Magyarország első számú információs és reklámkiadványa” kijelentés megtévesztésre nem lehet alkalmas.

A felperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és kereseti kérelme teljesítését kérte. Előadta, hogy az alperesi beavatkozó jogsértő magatartása miatti bevételkiesése is megalapozza keresetösségi jogát. Hangsúlyozta, a per tárgya nemcsak az volt, hogy saját kiadványai formájukban és oldalszerűen hasonlítanak-e az alperesi beavatkozó kiadványaihoz, hanem az is, hogy a kiadványok hogyan vannak jelen a piacon. Lényeges kérdés továbbá, hogy a két kiadvány versenytársa-e egymásnak. Az elsőszámú jelző azt feltételezi, hogy egy kiadvány adatmennyisége megelőzi a versenytárs kiadványának adatmennyiségét. Jelen esetben azonban ez nem valósult meg. A „Kisokos”

adatmennyiségben nem első a reklám és információs kiadványok piacán, továbbá terjesztése okán nem minősül országos kiadványnak.

Az alperes és az alperesi beavatkozó az ítélet helybenhagyását kérték.

A felperes fellebbezése az alábbiak miatt nem alapos.

Az Alkotmány 57.§-ának /5/ bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban a törvényekben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírói, államigazgatási vagy más hatósági döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmány idézett rendelkezése a jogsérelmet eredményező bírói, államigazgatási és más hatósági döntések ellen biztosít jogorvoslatot. Az a szabály, hogy a jogorvoslattal a „törvényekben meghatározottak szerint” lehet élni, arra utal, hogy a jogorvoslatot a vonatkozó jogszabályok rendezik.

A Tpvt. 52.§-ának első fordulata akként rendelkezik, hogy, e törvény alkalmazásában ügyfél az, akivel szemben hivatalból indult meg az eljárás. [A törvényhely második fordulata értelmében ügyfél a kérelmező (68. §), továbbá az, akire a kérelem vonatkozik. Kérelemre indul az eljárás a Tpvt. 18.§-ának /1/ bekezdésében meghatározott megállapítás, a gazdasági versenyt korlátozó megállapodásnak a tilalom alól való (egyedi) mentesítése, a vállalkozások összefonódásának engedélyezése, az áremelés előzetes bejelentése, végezetül időtartam meghosszabbítás esetén. A Tpvt. 68.§-ában taxatívén felsorolt kérelemre indítható eljárások közé a perben felülvizsgált ügy nem tartozik.]

A hivatalhóli eljárások vagy a vizsgáló észlelése, vagy bejelentés alapján indulnak. A Tpvt. 69.§-ának /1/ bekezdése értelmében a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó, e törvénybe ütköző magatartás észlelése esetén a Gazdasági Versenyhivatalhoz címzett bejelentéssel élhet az, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti. A bejelentőt nem illetik meg az ügyfél jogai, és nem terhelik annak kötelességei. A bejelentés alapján a vizsgáló meghallgatást tart az érdekeltek közreműködésével, mely nem minősül vizsgálatnak, így a bejelentők nem ügyfelek. Mindezek folytán a perben felülvizsgált versenyügyben ügyfél az alperesi beavatkozó volt.

A közigazgatási bíráskodás kiterjesztéséről szóló 1991. évi XXVI. törvénnyel módosított Áe. 72.§-ának /1/ bekezdése, illetőleg a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a

továbbiakban: Pp.) 327.§-ának /1/ bekezdése értelmében az államigazgatási hatósági (közigazgatási) ügy érdemében hozott határozat bírósági felülvizsgálatát az ügyfél, illetőleg a törvényes érdekeiben sérelmet szenvedett fél kérheti, azaz perindításra az jogosult, akinek jogát vagy törvényes érdekét az eljárás alapjául szolgáló ügy érinti. Az Áe. 3.§-ának /4/ bekezdése értelmében pedig ügyfél az a magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet, amelynek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti. Az ügyfél jogai megilletik azt a szervet, amelynek feladatkörét az ügy érinti. A Legfelsőbb Bíróság 2002. évi 717. számú elvi döntése rögzíti, hogy az Áe. 3. §-ának /4/ bekezdésben foglalt ügyféli jogálláshoz képest a Pp. 327.§-ának /1/ bekezdése eltérő feltételekkel biztosítja a perindítási jogosultságot, azt a felet is megilleti a keresetindítás joga, aki a közigazgatási eljárásban ügyfélként nem vett részt.

A bíróságnak minden esetben vizsgálnia kell a közigazgatási eljárásban ügyfélként részt nem vett fél perindítási jogosultságát, illetve azt, hogy a fél a keresetben megjelölt jogszabálysértés vonatkozásában kereshetőségi joggal rendelkezik-e. Azt, hogy a perindításra jogosult fél kereshetőségi joga mire terjed ki, a vonatkozó anyagi és eljárási szabályok határozzák meg. A felperes az alperesi eljárásban ügyfélként nem vett részt, ezért a perben a perindítási jogosultságát, továbbá a kereshetőség (igényérvényesítési) jogát kellett elsődlegesen az elsőfokú bíróságnak tisztáznia.

A perindítási jogosultság a kereshetőségi jog feltétele, szükséges hozzá, hogy a fél jogát, vagy törvényes érdekét az eljárás alapjául szolgáló ügy érintse. A Legfelsőbb Bíróság EBH 2003/91 1. számú elvi döntésében kimondta, hogy valakinek jogát vagy jogos érdekét az ügy akkor érinti, ha közvetlen érdekeltsége fűződik ahhoz; hogy az egyébként másra vonatkozó jogot és kötelezettséget a hatóság megállapítja-e és ha igen, milyen tartalommal. A Legfelsőbb Bíróság a BH 2001/201. számú eseti döntésében ismételten hangsúlyozta, hogy a felperes perlési jogosultsággal nem rendelkezik, ha az ügy a jogát, törvényes érdekét közvetlenül nem érinti.

A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának KK. 32. számú állásfoglalása abban a kérdésben ad iránymutatást, hogy a kereshetőségi jog hiányában mikor lehet már a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítani, illetve mely esetekben kell arról ítélettel dönteni. Így ha a közigazgatási határozat felülvizsgálatát kérő felperes törvényes érdekeltsége hiányzik, és az már a keresetlevél alapján megállapítható, a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül kell elutasítani, ha azonban a felperes igényérvényesítési jogosultsága, kereshetőségi

joga vitás, ebben az esetben a bíróságnak ítélettel kell döntenie a kereseti kérelem tárgyában. A jelen perben tárgyalást követően, érdemben kellett döntenie a felperes kereshetőségi jogáról.

A felperesnek a jelen perben a „Magyarország első számú információs és reklámkiadványa” állítás tárgyában az eljárást megszüntető, így az alperesi beavatkozóval szemben a bíróság kiszabását mellőző, keresettel támadott alperesi határozat kapcsán kellett kétséget kizáróan igazolnia közvetlen érdekelttségét. A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperes e kötelezettségének - a bíróság felhívása ellenére - nem tett eleget.

Tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor a felperes azon kijelentését, hogy az alperesi beavatkozó magatartása „a közérdek sérelmén túlmenően közvetlenül és nyilvánvalóan versenytársi érdekeit is sérti” elfogadta perindítási jogosultsága, továbbá kereshetőségi joga alapjaként. Egyrészt a közérdek nem féli magánérdek, másrészt nem az érdeksérelem állítása volt a felperes kötelezettsége, hanem ezen kijelentett érdeksérelem igazolása, amit elmulasztott, harmadrészt a Legfelsőbb Bíróság EBH 2004. évi 1100. számú elvi döntésében már kimondta, hogy a versenytársi minőség a kereshetőségi jogot megalapozó közvetlen jogos érdeknek önmagában nem minősíthető.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a Pp. 327.§-ának /1/ bekezdése alapján a felperes perindítási, kereshetőségi joga akkor állapítható meg, ha az ügyel összefüggésben a közvetlen és nyilvánvaló érintettsége, érdekelttsége kétségtől fennáll. Mivel a perbeli határozat a felperesre vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz, kereshetőségi joga azon nem is alapulhat. A felperesnek azt kellett volna igazolnia, hogy milyen kétségtől fennálló közvetlen és nyilvánvaló érdekelttsége fűződik ahhoz, hogy az alperesi beavatkozóval szemben az alperes az eljárást folytassa, és a Kft-t esetleg marasztalja.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint sem a közérdek, sem a versenytársi minőség, gazdasági érdek - önmagában - a kereshetőségi jogot nem alapozza meg. A Pp. 164.§-ának /1/ bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. A felperes semmivel nem bizonyította, hogy a vizsgált időszakban kiadványai iránt csökkent volna a hirdetők érdeklődése, hogy „bevételekiesése” lett volna, továbbá, hogy az bármilyen kapcsolatban, ok-okozati összefüggésben lett volna az alperesi beavatkozóval, illetve a vitatott állítással.

A felperes sem perindítási jogosultságát, sem keresetőségi jogát semmivel nem igazolta, csak állította, hogy e jogokkal rendelkezik, de állítását nem bizonyította. Igazolt keresetőségi joga hiányában pedig az alperesi határozat érdemi felülvizsgálatára a bíróságnak nincs lehetősége. A felperes keresetének elutasítása helyes döntés volt tehát, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253.§-ának /2/ bekezdése alapján - az indokolás fenti megváltoztatásával - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alperes a másodfokú eljárásban perköltséget nem igényelt, a beavatkozó képviselője a másodfokú tárgyaláson nem jelent meg, ezért a másodfokú perköltségről való rendelkezést mellőzte a Fővárosi Ítéltábla. A sikertelenül fellebbező felperes a 6/1986.(VI.26.)IM számú rendelet 13.§-ának /2/ bekezdése alapján köteles viselni a feljegyzett fellebbezési illetéket.

Budapest, 2005. évi október hó 12. napján